

# Bodnutí hmyzem má s návštěvou lékaře spojeno rok od roku více lidí

24.7.2025 - Viktorie Plíková | Všeobecná zdravotní pojišťovna ČR

Podle údajů VZP ČR bylo v roce 2024 po bodnutí hmyzem ošetřeno 20 475 pacientů, což představuje meziroční nárůst o téměř 20 %. Náklady na jejich léčbu dosáhly 20 milionů korun, oproti zhruba 15 milionům korun v roce 2023. Často šlo o reakce po bodnutí včelou, vosou či sršněm, ale vysoký podíl mají i méně nebezpečné, zato čtenější reakce na jiný hmyz, například čmeláky, komáry, ovády či mravence. „Bodnutí včelou, vosou a sršněm je z hlediska veřejného zdravotního pojištění nákladnějším. Důvodem je čtenější výskyt závažnějších reakcí a častá nutnost specializované péče. Tito živočichové totiž produkují jed, který může u alergických jedinců vyvolat velmi silnou imunitní odpověď,“ říká Jan Bodnár, náměstek ředitele VZP ČR pro zdravotní péči.

## Počet pacientů ošetřených po bodnutí hmyzem a náklady na jejich léčbu

|                    | 2023           | 2024         |                |              |
|--------------------|----------------|--------------|----------------|--------------|
|                    | Počet pacientů | Náklady v Kč | Počet pacientů | Náklady v Kč |
| Včely, vosy, sršně | 2 211          | 4 827 220    | 2 729          | 5 777 667    |
| Ostatní hmyz       | 13 956         | 10 811 480   | 17 746         | 14 117 346   |
| Celkem             | 16 167         | 15 259 429   | 20 475         | 19 895 012   |

„Méně častým, ale klinicky nejzávažnějším projevem alergie na hmyzí jed jsou tzv. systémové reakce po bodnutí, které kolísají od lehčích reakcí s celkovými kožními projevy obvykle charakteru celotělové kopřivky, až po život ohrožující anafylaktický šok s poruchou vědomí, zástavou srdce a apnoí,“ vysvětluje **MUDr. Martina Vachová, Ph.D.** z Ústavu imunologie a alergologie Fakultní nemocnice Plzeň a Lékařská fakulta v Plzni Univerzita Karlova.

Závažné reakce, jako je anafylaxe, se obvykle rozvinou během prvních 15 minut po bodnutí. Mimo výše uvedených projevů mohou zahrnovat také otoky obličeje a krku, zrychlený nebo slabý puls, pokles krevního tlaku, mdloby, nevolnost nebo oběhové selhání. Vyšší riziko těžkého průběhu je u starších pacientů s kardiovaskulárními onemocněními nebo s poruchami dýchání. V takových případech je nezbytný rychlý zásah, tedy podání adrenalinu a dalších podpůrných léků. VZP ČR přitom eviduje stabilní růst počtu klientů, kterým hradí adrenalinová pera. Zatímco v roce 2014 je mělo předepsáno 6700 pacientů, v roce 2024 to bylo již 16 800 klientů VZP. Tyto pomůcky mohou včasným podáním zachránit život v případě těžké alergické reakce.

Nejúčinnější léčbou alergie na hmyzí jed u pacientů se systémovými reakcemi po bodnutí je tzv. imunoterapie hmyzím jedem nebo-li **venomová imunoterapie (VIT)**, specifická léčba spočívající v pravidelném dlouhodobém podávání malých dávek standardizovaného extraktu hmyzího jedu. Cílem je „přeucit“ imunitní systém tak, aby nereagoval přehnaně při dalším bodnutí. „Léčba pacienta zahrnuje edukaci, vybavení pohotovostními léky včetně autoinjektoru a v indikovaných případech také zahájení imunoterapie,“ uvádí **MUDr. Martina Vachová, Ph.D.**. Podle odborné literatury dosahuje účinnost VIT až 96 % u vosího a 84 % u včelího jedu. Terapie je indikována zejména pacientům po středně těžké nebo těžké systémové reakci. V případě lehkých systémových reakcí se léčba také zvažuje a dospělým pacientům je obvykle indikována, zvláště pokud mají vyšší riziko dalšího bodnutí, například včelaři, lesní dělníci nebo pracovníci v zemědělství.

**Viktorie Plívová**

tisková mluvčí

<https://www.vzp.cz/o-nas/aktuality/bodnuti-hmyzem-ma-s-navstevou-lekare-spojeno-rok-od-roku-vice-l-idi>